

asbl CCN VOGELZANG CBN vzw

☎ : 02.522.65.92

@ : ccnvogelzangcbn@gmail.com

<http://www.vogelzang.org/>

<https://www.facebook.com/ccnvogelzangcbn/>

18/11/2021

Commission pour la Conservation, la Gestion et le Développement de la Nature dans la vallée du VOGELZANGbeek



Commissie voor Behoud, Beheer en Ontwikkeling van de Natuur in de VOGELZANGbeekvallei

Interpellatie van de Anderlechtse Gemeenteraad door de vereniging CCN Vogelzang CBN, gesteund door verschillende inwoners van de gemeente, over het behoud van de natuur in de Mijlenmeers.

Onderwerp: bezorgdheid over de mogelijke vernietiging van een natuurlijke zone met een grote biodiversiteit door bouwprojecten in Mijlenmeers.

Bijlage: handtekeningen van de inwoners

Wij maken ons grote zorgen over de thans geplande bebouwing in het gebied van de Mijlenmeers, gelegen tussen de Lenniksebaan en de Vogelenzangstraat, die zal leiden tot de verdwijning van een groot deel van de aanwezige natuur. De geplande projecten betreffen de bouw van nieuwe gebouwen voor Sciensano door de Regie der Gebouwen, de bouw van een gebouw voor de Stichting Cremer door citydev.brussels en de bouw van studentenwoningen door de ULB. Om het hele project een ecologisch aspect te geven, heeft citydev.brussels de bouw van een schuur voor stadslandbouw gepland. De directie van citydev.brussels heeft reeds groen licht gegeven aan een masterplan voor het hele gebied.

Met de steun van de inwoners van Anderlecht, geeft CCN Vogelzang CBN 3 argumenten tegen de vernietiging van de natuur in de Mijlenmeers.

In de eerste plaats dragen de bouwprojecten bij tot de vernietiging van de biodiversiteit, die al sterk onder druk staat. De vallei van de Mijlenmeers wordt gekenmerkt door een grote biodiversiteit, met zijn resterende boomgaarden, heggen en rijen knotwilgen. De site is een cruciale schakel in het groene netwerk in het zuidwesten van Brussel en verbindt het Vlaamse platteland met Neerpede. Het is het best bewaarde voorbeeld van de typische Pajottenlandse landbouwactiviteit die eeuwenlang in de Vogelzangbeekvallei plaatsvond. De grote diversiteit aan fauna en flora, waaronder een aantal soorten die zeer zeldzaam zijn in het Brussels Gewest, trekt de aandacht van veel natuurliefhebbers en wandelaars. De verkleining van de habitat van deze zeldzame soorten zou rampzalig zijn voor het voortbestaan van een deel hiervan.

Ten tweede is de bebouwing van een open ruimte als de Mijlenmeers onbegrijpelijk in het kader van de strijd tegen de klimaatverandering. Groene ruimten spelen een belangrijke rol bij de afkoeling van de stad tijdens de hittegolven die de laatste jaren steeds vaker voorkomen. De Mijlenmeers, gelegen in het zuidwesten van Brussel, waar de overheersende winden vandaan komen, levert daartoe een belangrijke bijdrage. Beboste gebieden en braakliggende graslanden hebben een grote CO2-opslagcapaciteit. Bovendien spelen open ruimten een belangrijke rol bij het regenwaterbeheer: zij verminderen het risico op overstromingen en zorgen voor de aanvulling van het grondwaterpeil.

Ten slotte heeft de huidige gezondheidscrisis aangetoond dat stadsbewoners tijdens periodes van lockdown een nog grotere behoefte hebben aan groene ruimten en natuur. De projecten die op tafel liggen dateren van 2015. Maar vandaag leven we in een andere realiteit. De gezondheidscrisis heeft de reeds bestaande trend van telewerken versneld, waardoor in de komende jaren veel kantoorruimten in het Brussels Gewest, en dus ook op de Erasmus Zuid-site, beschikbaar zullen worden voor verhuur of verkoop. Het MLOZ-gebouw, dat in 2018 in gebruik werd genomen, is daar een goed voorbeeld van: sinds de bouw ervan is het grotendeels leeg gebleven. Verscheidene grote instellingen in het Brussels Gewest hebben al aangekondigd dat zij hun kantoorruimte zullen inkrimpen. Een kwalitatieve herbestemming van de bestaande gebouwen zal in de zeer nabije toekomst een grote uitdaging zijn. Het zou dan ook kortzichtig zijn om verder te bouwen op de weinige overblijvende groene ruimten.

Tussen januari en juni 2021 heeft onze vereniging CCN Vogelzang CBN, samen met Natagora, deelgenomen aan talrijke vergaderingen en bezoeken op het terrein, georganiseerd door citydev.brussels in het kader van de bouwprojecten. Begin juni hebben we deelgenomen aan een workshop over biodiversiteit. Bij deze verschillende gelegenheden hebben wij getracht onze argumenten aan citydev.brussels uit te leggen.

Intussen zijn de argumenten van citydev.brussels om dit zogenaamde groene project te rechtvaardigen welbekend. Om de vernietiging van de biodiversiteit tegen te gaan, stelt citydev.brussels voor groendaken aan te leggen, nestkastjes en insectenhôtels te installeren en een ecooloog aan te stellen als adviseur van het projectteam. Er is ons ook een grondige studie beloofd over de biodiversiteit van het gebied. Na de voltooiing van het project zal het ecologisch beheer worden gewaarborgd door beheersovereenkomsten met Leefmilieu Brussel of Natagora, aldus citydev.brussels. Citydev.brussels verwijst naar zijn opdracht om werkgelegenheid te scheppen en naar het feit dat volgens het thans geldende GBP de betrokken terreinen in een OGSO is gelegen en dat citydev.brussels zich ten doel stelt hun gronden in het algemeen belang te ontwikkelen.

De door citydev.brussels aangevoerde argumenten houden evenwel geen rekening met de ernst van de situatie en zijn vooral in de huidige context niet steekhoudend. Zo is de belofte om groendaken en nestkastjes aan te brengen in werkelijkheid niets anders dan "greenwashing" om de aandacht af te leiden van het feit dat waardevolle natuur wordt vernietigd. De voorgestelde maatregelen zijn zeker belangrijk voor de vergroening van de stad, maar er bestaat niet zoiets als vergroening van de natuur. Het maakt geen verschil of er al dan niet een ecooloog in het projectteam wordt aangesteld. Als gevolg van de aanleg van het braakliggende grasland zullen dag- en nachtroofvogels, vleermuizen en roeken hun jachtgebied onherroepelijk zien inkrimpen. Het ophangen van nestkastjes zal niet bijdragen tot het behoud van deze soorten. Ook het argument van de beheerscontracten is niet overtuigend. Dergelijke contracten bestaan inderdaad reeds in de Mijlenmeers, maar in de praktijk laat het beheer te wensen over. Het beheer van de hoogstamboomgaard naast de boerderij is een duidelijk voorbeeld. Begin dit jaar werden zonder vergunning oude bomen met een grote biodiversiteitswaarde geveld, waaronder de boom waarin steenuiltjes jarenlang hadden gebroed. Bovendien werd de boomgaard dit jaar niet gemaaid en volledig verwaarloosd. Hetzelfde geldt voor de boomgaarden die eigendom zijn van de ULB. Een ander voorbeeld van slecht beheer is de vijver die al jaren wordt geteisterd door een invasieve uitheemse plant (Parelvederkruid) zonder dat maatregelen worden genomen om het probleem op te lossen en met het risico van besmetting van andere wateroppervlakken in de Vogelzangbeekvallei. De natuur wordt zo overgeleverd aan bedrijven die heel andere doelstellingen hebben dan natuurbeheer. Tenslotte vrezen wij dat de toegezegde biodiversiteitsstudie beperkt blijft tot een eenvoudige inventarisatie en geen rekening houdt met het belang van de verbinding en interactie met de omliggende natuurgebieden of met de gevolgen van het verlies van leefgebieden voor het voortbestaan van soorten. Het is verbazingwekkend en tegelijkertijd verontrustend dat het masterplan al een feit is terwijl de uitgebreide studie van de biodiversiteit nog niet is uitgevoerd.

Wat de bestemming van de betrokken terreinen betreft, is het juist dat deze zich momenteel in de OGSO-zone bevinden. De Brusselse autoriteiten zijn zich er echter terdege van bewust dat de instrumenten

voor ruimtelijke ordening niet meer beantwoorden aan de nieuwe realiteit van vandaag. Een herziening van deze instrumenten is reeds aan de gang. Zo heeft Leefmilieu Brussel een nieuwe biologische waarderingskaart (BWK) opgesteld waarin de hele Mijlenmeers een hoge biologische waarde heeft. Het ontwerp van het nieuwe GBP 2024 is er duidelijk op gericht een antwoord te bieden op het probleem van de klimaatverandering, en gebieden met een hoge biologische waarde zullen in het nieuwe GBP hoogstwaarschijnlijk niet langer bebouwbaar zijn. Het versnellen van bouwprojecten om het toekomstige GBP te omzeilen, is niet verenigbaar met de doelstelling van citydev.brussels om "de stad van morgen te bouwen". Als openbare instelling moet citydev.brussels ten dienste staan van de bevolking, maar er is geen toekomst voor een stad die haar kostbare natuur niet beschermt.

Afgezien van het feit dat de vernietiging van de natuur niet thuishoort in een op de toekomst gericht beleid, is de bestemming van de gebouwen ontvullend. Zowel Sciensano als de Stichting Cremer zijn reeds gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Een verplaatsing naar de groene periferie van Anderlecht levert geen nieuwe banen op.

De Covid-pandemie leert ons dat beslissingen op basis van louter economische overwegingen niet de beste garantie zijn voor een duurzame samenleving en dat bovendien de publieke steun voor de verstedelijking van de open ruimte snel afneemt. De talrijke acties in verschillende wijken van het Gewest om de laatste stukjes natuur en biodiversiteit te vrijwaren van betonning, bewijzen dat de Brusselaars wachten op een politieke verandering.

CCN Vogelzang CBN heeft al verschillende keren aan de alarmbel getrokken voor de Mijlenmeers, maar zonder veel succes. Wij hebben de kwestie aan de orde gebracht tijdens de vergadering van 12/11/2019 op het kabinet van minister Alain Maron en staatssecretaris Barbara Trachte. Op 15/06/2021 hebben wij een brief geschreven aan het college van Anderlecht en in onze publicaties hebben wij ons standpunt duidelijk verwoord. Vandaag zouden wij graag een antwoord van het College krijgen op de volgende vragen:

- **Zal de gemeente**, gezien de uitdagingen van de klimaatverandering, gezien de achteruitgang van de biodiversiteit, gezien de gezondheids crisis, gezien de rol die de natuur speelt in het welzijn van de huidige en toekomstige bewoners, **ons burgerinitiatief volgen en alles in het werk stellen om waardevolle gebieden op het vlak van biodiversiteit, zoals gedefinieerd in de nieuwe versie van de biologische waarderingskaart, veilig te stellen?**
- **Is de gemeente Anderlecht gekant tegen dit grootschalig project** dat overdag plaats zal bieden aan meer dan 1000 personen?
- CCN Vogelzang CBN werkt aan een dossier voor de bescherming van het Mijlenmeersgebied. Deze procedure kan zeer lang duren, terwijl de eigenaars en ontwikkelaars de site het liefst zo snel mogelijk willen volbouwen. Wij zijn van mening dat met de steun van de gemeente de aanvraag tot bescherming sneller kan worden afgehandeld en aldus het voortbestaan van de natuur in het Mijlenmeersgebied kan worden gegarandeerd. **Is de gemeente bereid ons in dit proces te steunen?**

Wij hopen dat de gemeente een positief antwoord zal geven op deze vragen en dat we samen deze uitzonderlijke site in de vallei van de Vogelzangbeek kunnen behouden en een bijdrage kunnen leveren tot een groen en aangenaam Anderlecht. Een positieve reactie zal ook een impuls geven aan het ambitieuze klimaatplan dat de gemeente tegen eind 2022 aan het ontwikkelen is.

Jean-Pol Renoy
Bestuurder

Tel.: 0478/25 47 74
Mail: jp.renoy@gmail.com

Bernadette Stallaert
Bestuurder

Tel.: 02/522 65 92
bernadette.stallaert@gmail.com